

KANADA ÜLKE RAPORU

TEMMUZ 2011

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER VE
ULUSLARARASI ORGANİZASYONLAR
MÜDÜRLÜĞÜ

Hazırlayan: Gündem KONT
Uzman Yardımcısı
Dış İlişkiler Masası

I. GENEL BİLGİLER

Resmi adı	: Kanada
Başkent	: Ottawa
Yüzölçümü	: 9.970.610 km ²
Nüfusu	: 33.7 Milyon
Dil	: İngilizce (resmi dil) 58,8%, Fransızca (resmi dil) 21,6%, diğer 19,6%.
Para Birimi	: Kanada Doları (CAD) (Ortalama Kur 2009 C\$:ABD\$ 1,14)
Hükümet Şekli	: Parlamenter demokrasiye dayalı Anayasal Monarşi, Federasyon
Devlet Başkanı	: Kraliçe 2. Elizabeth'i temsilen Genel Vali David Johnston
Başbakan	: Stephen HARPER
T.C. Ottawa Büyükelçisi	: Rafet AKGÜNAY
Kanada Ankara Büyükelçisi	: Mark Edward BAILEY
Kanada İstanbul Konsolosu	: Burak Aktaş

Kanada'nın Bureau International des Expositions (BIE) üyeliği bulunmaktadır.

Kanada BIE Delegationları:

Nicole Bourget
Halkla İlişkiler Bakan Yardımcısı
Quebec-Kanada

Wayne Scott
Uluslararası Sergiler Stratejisi ve Politikalar Müdürü
Quebec-Kanada

Louise Blais
Bakan Danışmanı
Paris-Fransa

2-TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

GSYH	: \$1.33 trilyon (2010)
Kişi başı Milli Gelir	: \$39,400 (2010)
Enflasyon Oranı	: 1,6 % (2010)
İşsizlik Oranı	: 8 % (2010)
İhracat	: \$406,8 milyar (2010)
İthalat	: \$406,4 milyar (2010)
Başlıca İhracat Ortakları	: A.B.D. 77,7%, İngiltere 2,7%, Japonya 2,3%
Başlıca İthalat Ortakları	: A.B.D. 52,4%, Çin 9,8%, Meksika 4,1%
Başlıca İhraç Ürünleri	: Mineral maddeler %25, nakil vasıtaları %14, makine, mekanik, elektronik ve elektrikli aygıtlar %13, tarım ve gıda sanayi ürünleri %11, metal ve metal eşyalar %7,5, kimyasal ürünler %7, kağıt ve kağıt ürünleri %4,8, plastik ve mamulleri %3,8, kıymetli ve yarı kıymetli taşlar %3,3'dür (2010).

Başlıca İthal Ürünleri : Makine, mekanik, elektronik ve elektrikli aygıtlar %25,1, nakil vasıtaları %17,1, mineral maddeler %11,2, kimyasal ürünler %9, metal ve metal eşyalar %6,9, tarım ve gıda sanayi ürünleri %7,5, plastik ve mamulleri %4,9, kıymetli ve yarı kıymetli metal ve taşlar %3,3, tekstil ve hazır giyim %3,1 (2010)

Kaynak: CIA The World Fact Book & IGEME Ülke Raporu.

3- GENEL EKONOMİK YAPI

Kuzey Amerika pazarı ile hızla gelişen Asya ekonomileri arasında bir köprü görevi gören stratejik pozisyonu ile Kanada, dünyanın en büyük dokuzuncu tüketim pazarıdır.

ABD ve Meksika ile gerçekleştirilen Kuzey Amerika Serbest Ticaret Alanı (NAFTA) sayesinde 443 milyonu aşan bir tüketici kitlesine ulaşma imkanı sağlamanın yanı sıra, ülke güvenli iş ve yatırım ortamı ile de dünyanın önde gelen en dinamik ekonomilerinden biri olarak değerlendirilmektedir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ve G8 üyesi olan Kanada, dünyanın en zengin ekonomilerinden biridir.

Sanayileşmiş diğer ekonomilerden farklı olarak, Kanada ekonomisinde ağaç ve petrol sanayi önemli bir yere sahiptir. Ülke aynı zamanda Güney Ontario merkezli özellikle otomobil ağırlıklı bir imalat endüstrisine sahiptir.

Doğal Kaynaklar ülke ekonomisinin gelişmesinde kilit bir rol oynamış olmakla beraber toplam ekonomik faaliyetlerin %70'i ve istihdamın ¾'ünü oluşturan hizmetler sektörüyle bugün Kanada ekonomisi oldukça çeşitlenmiştir.

4-TÜRKİYE-KANADA ARASINDAKİ TİCARET

Genel Durum

Türkiye ile Kanada arasındaki ikili ticaret hacmi, mevcut ekonomik ve ticari potansiyelinin altında seyretmekle beraber istikrarlı bir artış eğilimi göstermektedir. Yine de her iki ülkenin de birbirleriyle olan ticaret hacminin toplam ticaret hacimleri içindeki payı %1'lerin altında seyretmektedir.

Türkiye- Kanada Dış Ticaret Değerleri (1000 Dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2007	369,9	866,8	-496,9	1236,6
2008	501,4	1428,0	-926,6	1929,4
2009	338,3	937,4	-599,1	1275,7
2010	479,6	915,3	-435,7	1394,9
2011*	321,1	547,9	-226,8	869,0

*2011 yılı verileri geçicidir.

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı – DTM.

5- ÜLKEMİZİN KANADA'YA İHRAÇ ETTİĞİ BAŞLICA ÜRÜNLER

Türkiye'nin Kanada'ya ihracatının %80 'i sanayi, %20 'si tarım ürünlerinden oluşmaktadır.

Tarım ve Gıda Sanayi Ürünleri ihracatında ;

- fındık
- kuru üzüm
- kuru kayısı
- zeytinyağı
- kuru incir

Madencilik ve Sanayi Ürünleri ihracatında

- oto ve oto yan sanayi
- demir-çelik ürünleri
- mermer, karolar
- hazır giyim
- ev tekstili

ön plana çıkmaktadır.

6- ÜLKEMİZİN KANADA'DAN İTHAL ETTİĞİ BAŞLICA ÜRÜNLER

Türkiye'nin Kanada'dan ithalatında hammadde ve yarı mamul ürünler ön plana çıkmaktadır.

Türkiye'nin Kanada'dan ithalatının %78'i sanayi, % 22'si tarım ürünlerinden oluşmaktadır.

Türkiye'nin Kanada'dan ithalatında;

- Taşkömürü,
- Mercimek,
- Gazete kağıdı,
- Demir-çelik hurda ve döküntüleri
- Buğday
- Hava taşıtı
- Su buharı kazanları
- Altın
- İlaç
- Kuluçkalık hindi yumurtaları
- Soya fasulyesi
- İşlenmemiş nikel
- Demir cevheri

Gibi genel itibariyle hammaddeler yer almaktadır.

Kaynak: İhracatı Geliştirme Merkezi (İGEME)

7- TÜRKİYE ve KANADA ARASINDAKİ ANLAŞMA VE PROTOKOLLER

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Tekstil Ticareti Alanında İşbirliğini Öngören Mutabakat Zaptı	27.06.1995
Yüksek Düzeyli Ticari ve Ekonomik İstişarelere İlişkin Mutabakat Zaptı	10.04.1996
Sosyal Güvenlik Anlaşması	19.06.1998
Enerji Alanında İkili İşbirliği ile İlgili Mutabakat Zaptı	11.09.1998
Yüksek Düzeyli İstişareler I. Toplantısı Zaptı	24.09.1998
Yüksek Düzeyli İstişareler II. Toplantısı Zaptı	22.06.2000
Hava Ulaştırma Anlaşması	13.03.2009
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	14.07.2009

Yukarıda sayılan Anlaşma ve Protokollerin yanı sıra TOBB'a bağlı olarak faaliyet gösteren Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK), Kanada İmalatçılar ve İhracatçılar Birliği (Canadian Manufacturers & Exporters-CME) ile birlikte 2002 yılında Türkiye-Kanada İş Konseyi'ni kurmuştur.

8- TÜRKİYE-KANADA YATIRIM İLİŞKİLERİ

Türkiye ile Kanada arasındaki yatırım ilişkilerinin dinamik tarafını Kanadalı firmaların Türkiye'de gerçekleştirdikleri yatırımlar oluşturmaktadır. Türk firmaların Kanada'daki faaliyetleri ise oldukça sınırlı düzeydedir. Türk işadamlarının Kanada'da yaptıkları yatırımlar çoğunlukla Kanada'ya yerleşmiş ve vatandaşlık kazanmış kişilerin kurdukları veya ortak oldukları Kanadalı firmalar olup, ülkemize sermaye transferi sağlamamaktadırlar.

Yatırımcılarımız açısından Kanada yüksek vergi oranları nedeniyle çok cazip gelmemektedir. Merkezi hükümet yanında federal hükümetlerin de ayrıca tahsil ettiği vergiler toplam vergi yükünü ağırlaştırmaktadır.

31.12.2010 tarihi itibariyle, Türkiye'de toplam 177 tane Kanada sermayeli firma bulunmaktadır. Bunların 12 tanesi İzmir'de bulunmaktadır.

İzmir'de bulunan firmalar:

ALNİTAK GEMİCİLİK LTD. ŞTİ.
ALTAIR GEMİCİLİKLTD. ŞTİ.
AMASIS GIDA SAĞLIK MEDİKAL ENDÜST.TEM.METAL VE ÜR.İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
CNNTUR CADDE TRAVEL TUR.OTO.İNŞ.ORG.PRODÜKSİYON SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.
DOMİNYAY YAY VE MAK. SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ.
ERSA DÖKÜM İTH.İHR.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.
F3A GIDA ÖZEL SAĞLIK MED. END.T. M. VE MET.ÜR.BİLG. Y.İÇ VE DIŞ T.S.L.Ş.
GAME BRIDGER BİLİŞİM VE İLETİŞİM SİSM.SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.
G7G DIŞ TİCARET LTD.ŞTİ.

MERIT CONSULTANTS INT. INC. İZMİR TÜRKİYE ŞUBESİ
OZOMAX AVRASYA OZON TEK. VE ARIT. SİS. İTH. İHR. TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.
OZ-OPTICS OPTİK TİC. A.Ş.

9- İZMİR – KANADA DIŞ TİCARET DEĞERLERİ

YILLAR	İTHALAT	İHRACAT	HACİM	DENGE
2007	27.896.385	44.838.476	72.734.861	16.942.091
2008	57.671.517	49.015.188	106.686.705	-8.656.329
2009	18.110.638	43.997.008	62.107.646	25.886.370
2010	11.857.814	47.546.687	59.404.501	35.688.873
2011*	8.772.891	17.720.216	26.493.107	8.947.325

*2011 yılı verileri geçicidir
Kaynak: TUIK

10- İKİ ÜLKE ARASINDAKİ TİCARETTE YAŞANAN SORUNLAR

Navlun ve sigorta giderlerinin yüksek olması bazı ürünlerin ülkemizden Kanada'ya sevkiyatını olumsuz etkilemekte, bu ürünlerin ABD üzerinden Kanada'ya girişine yol açmaktadır. Ülkemiz menşeli ürünler, Kanada pazarında dış ticaret istatistiklerine yansımada daha fazla yer almaktadır.

Kanadalı ithalatçıların yaşadıkları en önemli sorun ihracatçılarımız ile temas kuramama, taleplerinin zamanında ve istenilen özelliklerde karşılanmaması ve dil problemdir.

Ülkede standartlar ile etiketleme ve paketleme konusundaki düzenlemelerin farklı oluşu, Avrupa'ya dönük ihracat yapan ve Avrupa uygulamalarına alışık olan ihracatçı firmalarımız bakımından zorluk teşkil etmektedir.

11. KANADA'DAN ODAMIZA GERÇEKLEŞTİRİLEN ZİYARETLER

Kanada İstanbul Başkonsolosu Micheal Ward'ın Odamızı Ziyareti- 16 Haziran 2010

İstanbul Kanada Başkonsolosu Michael Ward, 16 Haziran 2010'da Odamızı ziyaret ederek Yönetim Kurulu Başkanımız ile görüşmüştür.

Ziyarete Başkonsolos, İstanbul Kanada Başkonsolosluğu'nun Ekim ayında açılacağını ve Konsolosluk açıldıktan sonra Kanada ile ilişkilerimizin her alanda gelişeceğini umduğunu belirterek sonbaharda Kanada Büyükelçisi'nin İzmir'i ziyaret edeceği haberini iletmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanımız ise, Türkiye'nin Kanadalı işadamları için potansiyel olduğunu Türkiye'nin dışa dayalı ve ihracat odaklı bir büyüme stratejisi güttüğünü belirtmiştir. Türkiye'nin ekonomik krizlerden çok etkilenmediğini, ülkemizin bir bölgesel güç olduğunu ve küresel güç olmak istediğini söylemiştir.

Türkiye'nin en büyük ihracat limanının İzmir limanı olduğunu, doğal kaynakların zengin olduğunu belirtmiştir. Kanada'nın Dış Ticaret Bakanı'nın Türkiye'nin ticaret bakanını davet etmesi gerektiğini, böylece bir komite oluşturabileceğimizi ve iki ülke işadamlarının birbirlerini tanıyabileceğini altı çizilmiştir.

Kanadalı Bakanın Türkiye'ye gelmesi durumunda programına İzmir'in de alınması gerektiği belirtilmiştir. Buna karşılık Başkonsolos, İstanbul'a heyet getirildiği takdirde bizleri de haberdar edeceklerinin sözünü vermiştir. Ekim ayında Washington D.C'de Türk Amerikan Konseyinin (ATC) düzenleneceğini ve bu toplantıdan sonra heyetin bir kısmının Kanada 'ya gideceğini ve orada bir iş forumu düzenleneceği belirtilmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanımız ise Dış Ticaret Bakanımız Sayın Zafer Çağlayan'ın foruma katılması durumunda Odamızın da katılım sağlayabileceğini belirtmiştir.

Kanadanın toplam ticaret hacminin 600 milyar dolar olduğunu bizim hedefimizin ise 6 milyar dolar ticaret olması gerektiğini vurgulayan Demirtaş, Kanada'dan bir heyet geldiği takdirde memnuniyetle karşılanabileceğini belirtmiştir.

Kanada Başkonsolosu Ward, 3 amacının olduğunu, bunlardan birincisini Kanadalı yatırımcıları Türkiye'ye getirmek, ikinci amacının Türk yatırımcılarını Kanada'ya götürmek ve Kanadalı ihracatçıları Türkiye pazarına çekmek olduğunu belirtmiştir.

Kanada'nın altyapı ve çevre konularında gelişmiş olduğunu vergilerin düşük olduğunu, madencilik enerji konusunda potansiyel olduğunu, ülkenin krizden sonra otomotiv, uçak, ve altyapı sektörlerine yöneldiğini belirtmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanımız ise Türkiye'nin bu açıdan potansiyel arz ettiğini belirtmiştir

Kanada Ankara Büyükelçisi Yves BRODEUR 'ün Odamızı Ziyareti -14 Ekim 2005

Kanada Ankara Büyükelçisi Yves BRODEUR, 14 Ekim 2005 tarihinde, Odamız Yönetim Kurulu Başkanı Ekrem DEMİRTAŞ'ı makamında ziyaret etmiştir.

Toplantı sırasında BRODEUR, son 30 yıldır Türkiye'de yaşanan değişimi takip ettiğini, 80'li yıllarda Türkiye'nin ihracatı 3 milyar dolar iken, şimdi bu değer 75 milyar dolara ulaştığını ifade etmiştir. Türkiye'nin, yakaladığı büyümeyi istikrarla devam ettirmesini dilediğini söylemiştir.

Son 6 yıldır Kanada ekonomisinin iyileştiğini dile getiren BRODEUR, işsizlik oranının %4, enflasyonun ise neredeyse %0 olduğunu ifade etmiştir. Kanada'nın en büyük sorununun, en büyük ticaret ortağının Amerika Birleşik Devletleri (ABD) olması olduğunu vurgulamış, bu yıl ABD ile ticaret hacimlerinin 700 milyar dolar olduğunu ve bu rakamın, toplam ticaret hacminin %87'sini oluşturduğunu belirtmiştir.

BRODEUR, son dönemde Kanadalı Can West firmasının Türkiye'den iki radyo istasyonu satın aldığını ifade etmiş, Kanadalı yatırımcıların Türkiye'yi yatırım için çok cazip bulduklarını söylemiştir. Artık Türkiye yatırım ortamının eskiye göre çok daha uygun olduğunu belirtmiştir.

DEMİRTAŞ ise, Kanada ile ilişkilerde hep mesafenin bahane edildiğini, ancak Türkiye'nin yakınındaki ülkelerle de ticaretini geliştiremediğini ifade etmiştir. Komşularımızın toplam 150 milyon nüfusla büyük bir potansiyel arz ettiğini dile getirmiştir.

Kanada'da ticaretin yapısının değiştiğini söyleyen BRODEUR, geleneksel üretim sektörleri olan tekstil ve gıdanın ülkede neredeyse yok olduğunu belirtmiştir. Kanada'da işgücünün de çok pahalı olduğunu ifade eden BRODEUR, 70'li yıllara kadar bir tarım ekonomisi olan Kanada'nın bunun yerine ileri teknoloji ürünleri üretimine yöneldiğini vurgulamıştır. Türkiye'nin de böyle bir değişim geçirmesi gerekebileceğini söylemiştir.

BRODEUR, Türkiye'nin Kanadalılar açısından sağlam altyapılı, kalifiye işgücüne sahip, istikrarı olan bir ülke olarak görüldüğünü belirtmiş, Türkiye'nin komşularının kendileri için fırsat oluşturduğunu ifade etmiştir.

DEMİRTAŞ'ın, Japonya'daki EXPO'da yer alan Kanada Pavyonu'nda, Kanada'nın ne kadar çok kültürlü bir ülke olduğunu gördüklerini söylemesi üzerine BRODUR, Türkiye'nin de çok kültürlü olduğunu ve bu açıdan iki ülkenin birbirine benzediğini vurgulamıştır.

Kanada'da yatırımcılara uygulanan vergilerin bireylere uygulananlardan daha düşük olduğunu belirten BRODEUR, enerji maliyetlerinin de çok düşük olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, Kanada'nın dış ticaret yaptığı ülkeleri çeşitlendirmesi gerektiğini söylemiştir. Türkiye'nin başka ülkelerde olmayan birçok zenginliğe sahip olduğunu ve büyük potansiyeli bulunduğunu vurgulamıştır.

DEMİRTAŞ ise, son yıllarda, yakalanan makroekonomik istikrar ve Avrupa Birliği ile müzakerelerin başlaması gibi sebeplerle, yabancı yatırımcıların Türkiye'ye olan ilgisinin arttığını dile getirmiştir. Bu konuda öngörülebilirliğin çok önemli olduğunu, Türkiye'nin öngörülebilirliğinin de arttığını ifade etmiştir.